

Exameneisen Basiskennis PFSO

Uitwerking Eindtermen opleidingseisen Port Facility Security Officer rekening houdend met onderdeel 18.1 van bijlage III van de Verordening (ISPS-code, Deel B) en de in de ministeriele regeling Havenbeveiliging voorgeschreven inhoud.

De Port Facility Security Officer

1. benoemt de op havenbeveiliging van toepassing zijnde nationale, Europese en internationale wet- en regelgeving als basis voor de beveiligingsmaatregelen die in havens en op havenfaciliteiten worden genomen;
2. benoemt lokale en nationale bij havenbeveiliging betrokken actoren en hun specifieke verantwoordelijkheden in relatie tot havenbeveiliging;
3. beschrijft wat een ISPS-havenfaciliteit is en haar generieke kenmerken (primair EU-buitengrens);
4. beschrijft de generieke beveiligingswerkzaamheden en processen die elk havenfaciliteitsveiligheidsplan dient te bevatten (A/16.3, B/16.3 en B/16.8);
5. beschrijft de verschillende veiligheidsniveaus en hun specifieke kenmerken;
6. beschrijft het effect van hogere veiligheidsniveaus op de beveiligingsorganisatie en de beveiligingstaken en -procedures;
7. beschrijft huidige bedreigingen met betrekking tot beveiliging van de havenfaciliteiten en patronen daarin (in relatie tot EU-buitengrens);
8. beschrijft huidige bedreigingen ten aanzien van systemen ten aanzien van informatie- en communicatietechnologie (ICT-systemen) en de informatie die deze systemen bevatten;
9. herkent en beschrijft de kenmerken en gedragspatronen van personen die de veiligheid op een havenfaciliteit kunnen bedreigen;
10. beschrijft methoden voor het fouilleren van personen, persoonlijke bezittingen, bagage, lading en scheepsvoorraden;
11. herkent en beschrijft op grond van uiterlijke kenmerken wapens, explosieven dan wel onderdelen of combinaties van wapens en explosieven;
12. beschrijft de technieken die worden gebruikt om veiligheidsmaatregelen te ontduiken;
13. herkent en benoemt de meest gebruikte beveiligingsapparatuur en -systemen en beschrijft hun werking en gebruik;
14. beschrijft de diverse inspectie-, controle-, inspectie-, bewakings- en toezichtmethoden;
15. beschrijft de procedure hoe gehandeld moet worden als sprake is van een gevaarlijke of levensbedreigende situatie;
16. beschrijft de communicatieapparatuur, -methoden en -procedures met betrekking tot de beveiliging;
17. beschrijft het belang van de veilige omgang met beveiligingsinformatie en informatie- en communicatietechnologie (ICT);
18. beschrijft de verplichte elementen van de te voeren veiligheidsadministratie en de noodzaak daartoe (B/18.1 en B/16.5);
19. beschrijft de onderzoeks- en inspectiemethoden voor scheepsveiligheid en veiligheid van de havenfaciliteit;
20. beschrijft de instructiemethoden voor veiligheidstraining en -scholing, waaronder veiligheidsmaatregelen en -procedures;
21. beschrijft de veiligheidsoefeningen, waaronder oefeningen met schepen en
22. beschrijft beoordelingen van veiligheidsoefeningen.

Basiskennis PFSO		
Code	Exameneis	Taxonomie
<i>Organisatie van de beveiliging op een ISPS havenfaciliteit.</i>		
PFSO.1.01	Benoemt de op havenbeveiliging van toepassing zijnde nationale, Europese en internationale wet- en regelgeving als basis voor de beveiligingsmaatregelen die in havens en op havenfaciliteiten worden genomen (Hbw, EU verordening 725/2004 en ISPS-code).	F
PFSO.1.02	Benoemt de meest voorkomende haventerminologie in de Nederlandse en Engelse taal. Zie begrippenlijst.	F
PFSO.1.03	Beschrijf wat een ISPS-havenfaciliteit is en haar generieke kenmerken, zoals beschreven in de definitie.	F
<i>Taken van verschillende diensten en functionarissen in en met betrekking tot een (zee)haven en hun relevante taken en verantwoordelijkheden.</i>		
PFSO.1.04	Benoemt de bevoegde autoriteiten zoals genoemd in de Hbw (art. 2) en de aangewezen havenveiligheidsfunctionaris (art. 4c) en hun primaire rol zoals beschreven in de begrippenlijst.	F
PFSO.1.05	Benoemt de verschillende toezichthouders in relatie tot toezicht op havenbeveiliging. Benoemt de rechten en plichten van en ten aanzien van deze toezichthouders in het kader van de Algemene wet bestuursrecht – Awb, art. 5.12 en 5.20. Benoemt dat handelen in strijd met Awb art. 5.20 een strafbaar feit tot gevolg kan hebben (conform art. 184 Wetboek van Strafrecht).	F
PFSO.1.06	Benoemt en onderscheidt de relevante taken van de overige diensten actief in een (zee)haven, zoals benoemd in de begrippenlijst.	F/B
PFSO.1.07	Benoemt en onderscheidt de relevante taken van de functionarissen actief in een (zee)haven, zoals benoemd in de begrippenlijst.	F/B
PFSO.1.08	Benoemt de belangrijkste aanspreekpunten en diensten waarmee direct gecommuniceerd en/of samengewerkt wordt op een havenfaciliteit, zoals havenautoriteiten, Douane, Zeehavenpolitie en Koninklijke Marechaussee voor wat betreft hun respectievelijke taken.	F/B
PFSO.1.09	Benoemt en onderscheidt de relevante taken van de volgende functionarissen aan boord van een schip en de maatschappij/rederij zoals benoemd in de begrippenlijst, waaronder: <ul style="list-style-type: none"> • kapitein • eerste stuurman • tweede stuurman • hoofdwerktuigkundige (HWTK) • bootsman • matroos • scheepsveiligheidsbeambte (Ship Security Officer) • veiligheidsbeambte van de maatschappij/rederij (Company Security Officer) 	F/B

<i>Dagelijkse taken en bevoegdheden van de havenbeveiliging op een havenfaciliteit (veiligheidsniveau 1 van de ISPS-code) (artikelgroep 16 en 18.2 van deel B van Verordening (EG) nr. 725/2004).</i>		
PFSO.1.10	<p>Beschrijft en onderscheidt de operationele eisen aangaande de beveiliging van de havenfaciliteiten zoals verwoord in EU verordening, deel A, paragraaf 16 en deel B paragraaf 16 voor wat betreft de algemene eisen (generiek voor alle havenfaciliteiten) voor zover aan de beveiliging toegewezen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • het nemen van maatregelen om te voorkomen dat onbevoegden binnenkomen; • het nemen van maatregelen om te voorkomen dat bepaalde gevaarlijke goederen en stoffen binnenkomen waarvan het vervoer verboden is; • het uitvoeren van foulleringen; • en het doorzoeken (veelal visiteren) met een gemiddelde frequentie als vastgesteld in het veiligheidsplan van de havenfaciliteit (PFSP) • het houden van toezicht op en controle van toegang tot beperkt toegankelijke gebieden indien deze zijn bepaald; • het controleren van lading en de transporterende voertuigen; • het controleren van scheepvoorraden en de transporterende voertuigen; • het controleren van onvergezeld/onbegeleide bagage en • het houden van toezicht op de havenfaciliteit en de toegangswegen daartoe, zowel over land als over water. 	F/B
PFSO.1.11	<p>Benoemt de verschillende transportmiddelen die op het haventerrein worden gebruikt zoals benoemd in de begrippenlijst.</p> <p>Benoemt de verschillende specifieke, mede de uit het hiervoor genoemde voortvloeiende gevaren op terminals en hoe de havenbeveiliging zich zonder gevaar voor anderen en zichzelf over de terminal kan bewegen.</p> <p>Beschrijft en benoemt de gangbare/relevante veiligheidsvoorzieningen in de haven en de meest voorkomende persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM's).</p>	F/B
PFSO.1.12	<p>Beschrijft de beveiligingsrisico's in havens en bij havenfaciliteiten, zoals verstekelingen en de smokkel van personen en goederen.</p> <p>Benoemt de daarmee samenhangende gevaren voor een havenbeveiliging zoals geconfronteerd worden met een onbevoegd aanwezige persoon, bedreiging, poging omkoping (ook buiten de havenfaciliteit).</p>	F
PFSO.1.13	<p>Beschrijft de stappen van toegangscontrole op personen en voertuigen.</p>	F
PFSO.1.14	<p>Beschrijft en onderscheidt de bevoegdheden van een havenbeveiliging bij het uitvoeren van een visitatie, een foullering en een identiteitscontrole.</p>	F/B

PFSO.1.15	Beschrijft en onderscheidt de identiteitsdocumenten die worden gebruikt bij toegangscontrole van personen. Beschrijft en onderscheidt de documenten en formulieren die worden gebruikt bij toegangscontrole van goederen.	F/B
PFSO.1.16	Benoemt en onderscheidt de objecten waar de havenbeveiliging tewerk gesteld zou kunnen worden (diverse typen havenfaciliteiten, zie begrippenlijst).	F/B
<i>Verschillende veiligheidsniveaus en de daarbij behorende verschillende mate van controle.</i>		
PFSO.1.17	Benoemt en onderscheidt de drie veiligheidsniveaus van de ISPS-code. Benoemt wie verantwoordelijk is voor het opschalen naar een ander veiligheidsniveau voor de schepen en de havenfaciliteiten. Beschrijft wanneer sprake is van opschaling naar een ander veiligheidsniveau (indien de bevoegde autoriteit dit bepaalt).	F/B
PFSO.1.18	Onderscheidt en omschrijft waarin taken kunnen afwijken bij een opschaling naar een ander veiligheidsniveau. Verwijst hierbij naar de procedures die staan omschreven in of behorende bij het PFSP.	F/B
<i>De methodiek om verdachte situaties en gedragspatronen te herkennen.</i>		
PFSO.1.19	Beschrijft het begrip predictive profiling in relatie tot havenfaciliteiten.	F
PFSO.1.20	Beschrijft het begrip ondermijning. Benoemt het gevaar van deze vorm van criminaliteit.	F
PFSO.1.21	Beschrijft het begrip insider threat. Benoemt het gevaar dat hiervan uit gaat.	F
<i>Herkennen van wapens, verdachte, gevaarlijke en verboden stoffen en apparaten en onderdelen of combinaties daarvan.</i>		
PFSO.1.22	Benoemt en onderscheidt verdachte goederen die tijdens de uitvoering van de werkzaamheden worden aangetroffen: <ul style="list-style-type: none"> wapens of andere gevaarlijke stoffen en apparaten (zoals IED's) die ingezet kunnen worden tegen personen, schepen of havens (A/16.3 lid 1); smokkelwaar (zoals drugs) en verstekelingen. Verwijst voor de omgang met gevonden of verdachte goederen naar de procedures die staan omschreven in het PFSP.	F/B
PFSO.1.23	Beschrijft de diverse vormen van terroristische acties. Beschrijft de daarbij gebruikte wapens en explosieven en onderdelen daarvan (IED's).	F/B
PFSO.1.24	Herkent een drone (zie begrippenlijst). Benoemt en onderscheidt de potentiële gevaren van een drone in relatie tot een havenfaciliteit. Benoemt waar de gesignaleerde drone gemeld kan worden.	F/B
<i>Omgaan met gevaarlijke en levensbedreigende situaties.</i>		
PFSO.1.25	Beschrijft hoe moet worden gehandeld met gevaarlijke of levensbedreigende situaties. Verwijst voor de afhandeling van de meest voorkomende gevaarlijke of levensbedreigende situaties naar de procedures die staan omschreven in het PFSP.	F

PFSO.1.26	Beschrijft het begrip Scheepveiligheidsalarmsysteem (SSAS).	F/B
PFSO.1.27	Benoemt in het kader van evacuatie en ontruiming van schepen de noodzakelijkerwijs beschikbare informatie, zoals contactgegevens van aanwezige schepen en de bemanningslijsten.	F/B
<i>Bewust van informatiebeveiliging.</i>		
PFSO.1.28	Beschrijft de begrippen cyber security en social engineering (zie begrippenlijst).	F/B
<i>Opstellen, implementeren en onderhouden PFSP.</i>		
PFSO. 1.29	Benoemt de grondslagen voor het opstellen van het PFSP: <ul style="list-style-type: none"> • het PFSA-rapport • de van toepassing zijnde wetsartikelen vanuit (ISPS-code art. A/16.1, A/16.3, B/16.3, B/16.8 en A/17.2 lid 1) 	F
PFSO. 1.30	Benoemt de wettelijke eis voor de zorg voor het ontwikkelen en onderhoud van het PFSP (ISPS-code art. A/17, lid 2)	F
PFSO. 1.31	Benoemt de wettelijke basis ten aanzien van het uitvoeren van inspecties en het geregeld evalueren/auditen van het PFSP. (ISPS-code art. A/17.2 lid 4 en art. B/16.58)	F
<i>Veiligheidsadministratie (B/18.)</i>		
PFSO. 1.32	Benoemt de wettelijke noodzaak tot het voeren van een veiligheidsadministratie (ISPS-code art. B/16.5) Benoemt en onderscheidt de elementen van de verplicht te voeren veiligheidsadministratie.	F/B
<i>Onderzoeks- en inspectiemethoden voor scheepsveiligheid en veiligheid van de havenfaciliteit</i>		
PFSO. 1.33	Beschrijf de Bowtie methode en onderscheid de verschillende stappen daarin als methode van het uitvoeren van veiligheidsonderzoeken en het bepalen van maatregelen.	F/B
PFSO. 1.34	Beschrijf het doel van (werkplek)inspecties en de omgang met eventuele uitkomsten (ISPS-code art. B/18.1, lid 17).	F/B
PFSO. 1.35	Beschrijft het doel van het houden van interne audits en evaluaties. Benoemt wanneer evaluaties verplicht zijn en beschrijft hoe wordt omgegaan met de eventuele uitkomsten (ISPS-code art. B/16.58 en B/16.59).	F?B
<i>Instructiemethoden voor veiligheidstraining en -scholing, waaronder veiligheidsmaatregelen en -procedures.</i>		
PFSO. 1.36	Beschrijft de noodzaak van een beveiligingshandboek (objectinstructies). Beschrijf het nut en noodzaak tot het inwerken van met beveiligingstaken belaste medewerkers.	F
PFSO. 1.37	Beschrijft het nut en noodzaak van het geven van op specifieke taken gerichte instructie of training in de uitvoering van procedures en de werking van apparatuur.	F
PFSO. 1.38	Beschrijft het begrip Security awareness training en het doel van dergelijke trainingen (ISPS-code art. B/18.2).	F

<i>Veiligheidsoefeningen, waaronder oefeningen met schepen.</i>		
PFSO. 1.39	Beschrijft het algemeen doel van oefenen en het doel van de kwartaal oefeningen (drills). Benoemt het verplicht aantal oefeningen (drills & exercises) en de frequentie van de jaarlijkse oefening (exercise) (ISPS-code art. B/18.4, B/18.5 en B/18.6).	F
<i>Methode en stappen van evaluaties van incidenten en oefeningen.</i>		
PFSO. 1.40	Beschrijft de wettelijke basis tot evaluatie van (de relevante onderdelen van) het PFSP.	F
PFSO. 1.41	Beschrijft de wettelijke verplichting tot het rapporteren van beveiligingsincidenten aan bevoegde autoriteiten (ISPS-code art. A/17.2, lid 8).	F
PFSO. 1.42	Beschrijft het doel van incidentanalyse (Root Cause Analysis). Benoemt de verschillende methoden voor incidentanalyse: <ul style="list-style-type: none"> • 5-Whys • Barrier Analysis 	F

Lijst met begrippen en uitdrukkingen behorende bij exameneis 1.01, de haventerminologie

Betreft	Definitie	Engelse benaming	bron
EU Verordening 725/2004	Verordening (EG) nr. 725/2004 van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 31 maart 2004 betreffende de verbetering van de beveiliging van schepen en havenfaciliteiten (PbEU 129).	-	Havenbeveiligingswet
Haven	Elk uit land en water bestaand gespecificeerd gebied, waarvan de grenzen door de lidstaat waar de haven zich bevindt, zijn bepaald, met werken en voorzieningen ten behoeve van het commercieel vervoer over zee.	Port	Havenbeveiligingswet, Richtlijn 2005/65/EG
Havenbeveiligingswet (Hbw)	Havenbeveiligingswet.	-	
Havenfaciliteit	Een door de verdragsluitende regering of de aangewezen autoriteit vastgestelde locatie waar het schip/haven raakvlak plaatsvindt. Deze omvat onder meer ankerplaatsen, ligplaatsen en aanvaarroutes vanuit zee, naar gelang van toepassing.	Port Facility (PF)	SOLAS hoofdstuk Xi-2, Havenbeveiligingswet, Verordening EG 725/2004, Richtlijn 2005/65/EG
Havengerelateerd gebied	In de directe omgeving van een haven gelegen gebied of object, waarvan verstoring van directe invloed is of kan zijn op de veiligheid van een werk of voorziening ten behoeve van het commercieel vervoer over zee, aangewezen door Onze Minister krachtens art. 1a derde lid van de Havenbeveiligingswet.	-	Havenbeveiligingswet
International Convention of Safety of Life at Sea (SOLAS)	Verdrag uit 1974 voor de veiligheid van levens op zee. Bestaande uit meerdere hoofdstukken, waarvan hoofdstuk XI-2 betrekking heeft op de beveiliging van schepen, havens en havenfaciliteiten.	International Convention for the Safety of Life at Sea (SOLAS)	
International Ship and Port Facility Security Code (ISPS-code)	De internationale code voor de beveiliging van schepen en havenfaciliteiten, bestaande uit deel A (dwingende bepalingen) en deel B (deels verplichte aanbevelingen) in zijn bijgewerkte versie.	International Ship and Port Facility Security Code (ISPS-code)	Bijlage bij SOLAS Hoofdstuk XI-2 en onderdeel van, Verordening EG 725/2004
Maritieme Beveiliging	Beveiliging in relatie met internationale scheepvaart en havenfaciliteiten die bij deze scheepvaart betrokken zijn.	Maritime Security (MarSec)	Verordening EG 725/2004
Schip	Alle type schepen waarop SOLAS Hoofdstuk XI-2 van toepassing is, te weten: passagiersschepen met inbegrip van hogesnelheidspassagiersvaartuigen, vrachtschepen met inbegrip van hogesnelheidsvaartuigen met een bruto tonnage van 500 of meer en	Ship	SOLAS Hoofdstuk XI-2

	booreenheden. In de voorschriften 3 tot en met 13 omvat de term schip ook booreenheden en hogesnelheidsvaartuigen. SOLAS Hoofdstuk XI-2 is NIET van toepassing op oorlogsschepen, hulpschepen of andere schepen die het eigendom zijn of geëxploiteerd worden door een Verdragsluitende regering en uitsluitend voor niet-commerciële overheidsdiensten worden gebruikt.		
Schip/haven raakvlak	De interacties die plaatsvinden wanneer een schip rechtstreekse en onmiddellijke betrokken is bij acties waarbij sprake is van de verplaatsing van personen of goederen, dan wel verlening van havendiensten aan of vanuit het schip.	Ship/port interface	SOLAS Hoofdstuk XI-2, Richtlijn 2005/65/EG, Verordening EG 725/2004
Schip-tot-schip-activiteit/ boord-boord overslag	Iedere niet met een havenfaciliteit verband houdende activiteit die de overdracht van goederen of personen van het ene schip naar het andere omvat.	Ship to ship activity	SOLAS Hoofdstuk XI-2
Wet Wapens en Munitie/ Regeling Wapens en Munitie/Circulaire Wapens en Munitie (WWM)	Wet houdende regels inzake het vervaardigen, verhandelen, vervoeren, voorhanden hebben, dragen enz. van wapens en munitie, zoals van kracht, resp. de uitwerking daarvan.	-	
Beveiligingshandboek (objectinstructies).	Bevat uitleg van de werking van aanwezige veiligheidsapparatuur, -maatregelen en -procedures'		

Begrippen/uitdrukkingen met betrekking tot de ISPS-Code	Definitie	Engelse benaming	bron
Computercriminaliteit/cybercriminaliteit	Criminaliteit met Informatie- en communicatietechnologie (ICT) als middel en doelwit.	Cybercrime	
Cyber security	Maatregelen om de risico's van cybercriminaliteit te voorkomen, beperken, signaleren en bestrijden.	Cyber security	
Doorzoeken	Uitkammen van vaartuigen, voertuigen, dozen, kisten en bagage ten einde vast te stellen of deze ongewenste inhoud bevat. Vereist toestemming van betrokkene.	Search (ook gebruikt als combinatie term voor zowel fouilleren als doorzoeken)	
Drone	Een onbemand gemotoriseerd luchtvaartuig dat op afstand kan worden bestuurd met een afstandsbediening, een smartphone of tablet. Drones worden ook aangeduid als unmanned aerial systems (UAS), unmanned aerial vehicles (UAV), RPAS (Remotely Piloted Aircraft System), RPAV (Remotely Piloted Aerial Vehicle) of remote control (RC) model aircraft. Drones kunnen gebruikt worden voor militaire- en beveiligingsdoeleinden zoals surveillance, maar drones kunnen ook gebruikt worden door kwaadwillende om schade aan te richten, illegaal goederen buiten of naar binnen te brengen (denk aan een gevangenis) of om op illegale wijze informatie te verzamelen.		https://transportation.libguides.com/uav
Fouilleren	Het oppervlakkig betasten van de kleding met het oog op het opsporen van wapens of gevaarlijke voorwerpen. Dit wordt aangevuld met de inhoudelijke controle (doorzoeken/vistatie) van meegevoerde bagage. Beiden behoeven toestemming van betrokkene.	Frisk of Pad down	IMO verwijzing naar methode TSA (https://www.tsa.gov/travel/security-screening)
Geïmproviseerd explosief (IED)	Een geïmproviseerd explosief dat op geïmproviseerde wijze is geplaatst of gefabriceerd en dat destructieve, dodelijke, schadelijke, pyrotechnische of brandgevaarlijke chemicaliën bevat en is ontworpen om te vernietigen, uit te schakelen, lastig te vallen of te storen. Het kan militaire componenten bevatten, maar is normaal gesproken gemaakt van niet-militaire componenten.	Improvised Explosive Devices (IED)	AAP-06 Edition 2013 (NATO GLOSSARY OF TERMS AND DEFINITIONS) en Weapons Technical Intelligence (WTI) Improvised Explosive Device (IED) Lexicon (US DoD)

Havenbeveiligingscertificaat	Certificaat als bedoeld in art. 7, eerste lid van de Havenbeveiligingswet, waarmee wordt aangegeven dat de havenfaciliteit voldoet aan de eisen zoals gesteld in de ISPS-Code. Afgegeven door de Burgemeester en maximaal 5 jaar geldig.	Approval of Port Facility Security Plan	Havenbeveiligingswet
Havenfaciliteitsveiligheidsplan (PFSP)	Een plan dat de toepassing moet verzekeren van de maatregelen ter bescherming van de havenfaciliteit, schepen, personen, lading, ladingstransportmiddelen en scheepsvoorraden tegen de gevaren van een veiligheidsincident.	Port Facility Security Plan (PFSP)	Verordening 725/2004, SOLAS Hoofdstuk XI-2 Annex I Deel A
Havenfaciliteit-veiligheidsbeoordeling (PFSA)	Een havenveiligheidsbeoordeling als bedoeld in de EU Verordening 725/2004, deel A, art. 15.1.	Port facility Security Assessment (PFSA)	Havenbeveiligingswet, EU Verordening 725/2004
Identiteitscontrole	Controle van de identiteit van een persoon door middel van controle van een identiteitsbewijs.	Identity verification	IMO MSC.1/Circulaire 1341

Inklimmer	Iemand die zich illegaal toegang verschaft tot een terrein of ruimte, meestal met als doel iets te stelen of iets anders onrechtmatig te doen. In de haven wordt hiermee aangeduid een persoon die zich, zonder medeweten en toestemming van de bemanning van het voertuig waar ingeklommen hierin verbergt ten einde te worden vervoerd. Delict/doel: illegale uitreis. Eenmaal binnen spreken we van: verstekeling.		
Insider threat	Een insider is een actor (persoon, groep of organisatie) die op een legitieme manier beschikt over kennis en soms ook rechten om toegang te krijgen tot gebouwen, systemen en informatie (vitale functies) en zo een bedreiging van binnenuit vormt (insider threat). Binnen de beveiliging wordt met insider vaak een kwaadwillende insider bedoeld, een actor die bewust misbruik maakt van kennis en toegangsrechten.	Insider threat	Gebaseerd op de NIST Glossary (https://csrc.nist.gov/glossary/term/insider)
Internationaal scheepsveiligheidscertificaat	Certificaat waarmee wordt aangegeven dat het schip voldoet aan de eisen zoals gesteld in de ISPS-Code.	International Ship Security Certificate (ISSC)	
ISPS Veiligheidsniveau 1 normaal	Het te allen tijde handhaven van een minimum aan passende beschermende veiligheidsmaatregelen.	Security Level 1	Richtlijn 2005/65/EG, SOLAS Hoofdstuk XI-2 Annex I Deel A
ISPS Veiligheidsniveau 2 verhoogd	Het gedurende een bepaalde tijd handhaven van passende bijkomende beschermende veiligheidsmaatregelen in verband met een verhoogd risico op een veiligheidsincident.	Security Level 2	Richtlijn 2005/65/EG, SOLAS Hoofdstuk XI-2 Annex I Deel A
ISPS Veiligheidsniveau 3 uitzonderlijk	Het gedurende een beperkte tijd handhaven van verdere specifieke beschermende veiligheidsmaatregelen, wanneer een veiligheidsincident waarschijnlijk of op handen is, hoewel het specifieke doel misschien niet kan worden vastgesteld. Bij dit veiligheidsniveau mag de bevoegde autoriteit bepalen dat aanvullende maatregelen worden genomen	Security Level 3	Richtlijn 2005/65/EG, SOLAS Hoofdstuk XI-2 Annex I Deel A Havenbeveiligingswet, art. 12
Mooring agreement	<i>Een Mooring Agreement of MA is een overeenkomst tussen een schip en een havenfaciliteit dan wel een ander schip waarmee interactie is, waarin de voor het schip relevante huisregels die gelden op de afmeerlocatie staan vermeld en waarmee contactinformatie tussen havenfaciliteit en schip wordt uitgewisseld. De MA kan ook naast een DoS worden gebruikt.</i>	Mooring agreement	
Oefeningen	Vanuit de ISPS-Code is er een wettelijke oefenverplichting: 1 maal per kwartaal een kleine oefening (Drill), 1 maal per jaar een grote oefening (Exercise).	Drills / Exercises	SOLAS Hoofdstuk XI-2 Annex I Deel A

Ondermijning	Een verweven raken, vermenging van onderwereld en de bovenwereld die daardoor de potentie heeft om sluipenderwijs een zodanige sociale en economische invloed te ontwikkelen, dat het de fundamenten van de rechtstaat kan ondermijnen en daarmee ook de veiligheid en integriteit van de samenleving.	-	Tijdschrift voor de Politie – jg.78/nr.7/16
Ontruimingsplan/ evacuatieplan	Plan waarin de werkwijze wordt beschreven voor ontruiming van de havenfaciliteit resp. hoe te handelen in geval van veiligheidsincidenten zoals brand, explosie, bommelding, gijzeling of andere calamiteiten. Hierin dient rekening te zijn gehouden met aanwezige schepen. Eventueel als onderdeel van een bedrijfsnoodplan.	-	
Predictive profiling	Het herkennen, op een niet-discriminerende wijze, van afwijkend gedrag of gedrag dat overeenkomt vertoont met elementen uit een bekende of voorspelde criminele of terroristische werkwijze, dat kan wijzen op een mogelijk veiligheidsrisico.	Predictive profiling	IMO MSC.1/Circulaire 1341
Restricted area	Gebied waar zonder vergunning niet met een drone gevlogen mag worden	Restricted area	https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/drone
Scheepsveiligheidsplan (SVP)	Een plan, ontwikkeld om de toepassing van maatregelen aan boord van een schip zeker te stellen, die de personen aan boord, lading, transportmiddelen, scheepsvoorraden of het schip beschermen tegen de risico's van veiligheidsincidenten.	Ship Security Plan (SSP)	SOLAS Hoofdstuk XI-2 Annex I Deel A
Social Engineering	Social engineering (een vorm van gedragsbeïnvloeding door misleiding) is een aanval op de zwakste schakel in een (m.n.) ICT systemen: de mens. Het is het overtuigen van het slachtoffer iets te doen wat hij/zij normaal niet zou doen (zoals het afgeven van een wachtwoord of andere persoonlijke informatie) of iets niet te doen wat hij/zij normaal wel zou doen (zoals het verrichten van een bepaalde controle/verificatie).	Social Engineering	Op basis van: Verkenning cybercrime in Nederland 2009 - NHL Hogeschool, Lectoraat Cybersafety Open Universiteit, Politiestudies
Terrorisme	Het uit ideologische motieven (voorbereiden van het) plegen van op mensenlevens gericht geweld of het veroorzaken van maatschappij-ontwrichtende schade, met als doel (een deel van) de bevolking ernstige vrees aan te jagen, maatschappelijke veranderingen te bewerkstelligen en/of politieke besluitvorming te beïnvloeden.	Terrorism	https://www.aivd.nl/onderwerpen/terrorisme
Terroristische actie	Een actie / misdrijf met een terroristisch oogmerk, zijnde het oogmerk om de bevolking of een deel der bevolking van een land ernstige vrees aan te	Terrorist action	Wetboek van Strafrecht, art. 83a

	jagen, dan wel een overheid of internationale organisatie wederrechtelijk te dwingen iets te doen, niet te doen of te dulden, dan wel de fundamentele politieke, constitutionele, economische of sociale structuren van een land of een internationale organisatie ernstig te ontwrichten of te vernietigen.		
Uithaler	In de haven worden hiermee aangeduid personen die in opdracht van criminele bendes zich toegang verschaffen tot een haven terrein om, op gevaar van ontdekking en arrestatie, drugs uit containers te halen.		
Veiligheidsincident	Iedere verdachte handeling of omstandigheid die bedreigend is voor de veiligheid van de havenfaciliteit en/of de daar afgemeerde schepen.	Security incident	SOLAS Hoofdstuk XI-2
Veiligheidsmaatregelen/ Beveiligingsmaatregelen	Beveiligingsmaatregelen die getroffen zijn om de veiligheid van een schip of een havenfaciliteit te waarborgen.	Security measures	Verordening EG 725/2004
Veiligheidsniveau (Niveau/Level)	Een van de veiligheidsniveaus, bedoeld in art. 8, tweede lid, van de richtlijn. Gradering van de te treffen veiligheidsmaatregelen naar gelang het veiligheidsrisico.	Security Level ook wel 'MarSec' Level (Maritime Security Level)	Richtlijn 2005/65/EG, SOLAS Hoofdstuk XI-2, Havenbeveiligingswet
Veiligheidsrisico	Het risico op een veiligheidsincident.	Security risk	Verordening EG 725/2004
Veiligheidsverklaring/ DOS	Een overeenkomst tussen een schip en een havenfaciliteit dan wel een ander schip waarmee interactie is, waarin de door partijen te nemen veiligheidsmaatregelen vermeld staan.	Declaration of security	SOLAS Hoofdstuk XI-2

Verstekeling	Een verstekeling of blinde passagier is een persoon die zich verborgen houdt op een schip, of in lading die vervolgens aan boord van een schip wordt geladen, zonder de toestemming van de reder of de gezagvoerder of enige andere verantwoordelijke persoon, en die wordt ontdekt aan boord van het schip nadat het de haven heeft verlaten, of in de lading terwijl deze wordt gelost in de haven van aankomst, en die door de gezagvoerder als verstekeling wordt aangegeven bij de desbetreffende autoriteiten.	Stowaway	https://zoek.officielebekendmakingen.nl/trb-2023-17.pdf en IMO Resolutie FAL.13(42) van 8 Juni 2018
Visitatie	Het instellen van een onderzoek naar de inhoud van voertuigen en meegevoerde bagage, bijvoorbeeld tassen fietstassen, koffers, handbagage en kleding (zakken), middels een visuele inspectie van de inhoud. Vereist toestemming van betrokkene.		
Voor de afvaart ontdekte verstekeling	Een persoon die zich verborgen houdt op een schip (of in lading die vervolgens aan boord van een schip wordt geladen) zonder de toestemming van de reder of de gezagvoerder of enige andere verantwoordelijke persoon en die wordt ontdekt aan boord van het schip voordat het de haven verlaat.	Attempted stowaway	https://zoek.officielebekendmakingen.nl/trb-2023-17.pdf en IMO Resolutie FAL.13(42) van 8 Juni 2018
Betrokken partijen – Internationaal	Definitie	Engelse benaming	bron
Bevoegde autoriteit	Algemene term voor autoriteiten die zijn aangewezen als bevoegde autoriteiten voor de maritieme beveiliging. Dit zijn de burgemeester, onze Minister van Justitie en onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat ieder met hun eigen taken.	Designated Authority	Havenbeveiligingswet en EU Verordening, art. 2, zevende lid.
Havenbeveiligingsautoriteit (PSA)	De burgemeester is aangewezen als Havenbeveiligingsautoriteit (Port Security Authority – PSA) ten aanzien van havens en havenfaciliteiten gelegen binnen de grenzen van de betreffende gemeente.	Port security authority (PSA)	Havenbeveiligingswet
Havenveiligheidsfunctionaris (PSO)	De havenveiligheidsfunctionaris (Port Security Officer - PSO) wordt aangewezen door de PSA en vervult de rol van contactpunt voor kwesties die verband houden met havenveiligheid.	Port Security Officer (PSO)	Havenbeveiligingswet
International Maritime Organisation (IMO)	De gespecialiseerde organisatie van de Verenigde Naties die verantwoordelijk is voor de veiligheid en beveiliging van de scheepvaart en de voorkoming van verontreiniging van de zee door schepen.	International Maritime Organisation (IMO)	www.imo.org .
Nationale autoriteit voor de maritieme beveiliging (NAMB)	Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat is aangewezen als Nationale Autoriteit voor de Maritieme Beveiliging, met coördinerende bevoegdheden		Havenbeveiligingswet

NCSC	Het Nationaal Cyber Security Centrum (NCSC) is een zelfstandige dienst van het Ministerie van Justitie en Veiligheid met onder andere als taken: de overheid bij te staan op het gebied van Cyber Security; vitale aanbieders en aanbieders van essentiële diensten en overheden te adviseren over dreigingen en incidenten voor netwerk- en informatiesystemen; en het delen van informatie met computercrisisteam en met organisaties die tot taak hebben om andere organisaties of het publiek te informeren over dreigingen en incidenten.		https://www.ncsc.nl/over-ncsc/wettelijke-taak
Vlaggenstaat	Het land waarin een schip geregistreerd is en waarvan het daarom de handelsvlag voert. De vlagstaat bepaalt de regels rond het toezicht voor wat betreft administratieve, technische en sociale aangelegenheden aan boord van de schepen die haar vlag voeren.	Flag State / Administration	
Betrokken partijen binnen Nederland - aan land	Definitie	Engelse benaming	bron
Beheerder van een havenfaciliteit	Natuurlijke persoon of rechtspersoon die een havenfaciliteit in beheer heeft.	-	Havenbeveiligingswet
Dienst Infrastructuur Landelijke Eenheid	Dienst van de Landelijke Eenheid van de nationale politie, belast met de bestrijding van de onveiligheid en criminaliteit op de Nederlandse hoofdinfrastructuur: op de snelweg, het water, het spoor en in de luchtvaart. De dienst biedt verder luchtsteun om de slagkracht van de politie te verhogen.	-	https://thesaurus.politieacademie.nl/Thesaurus/Term/9846
Douane	Belast met de handhaving van de douanewetgeving en daarmee het toezicht op het EU-grensoverschrijdende goederenverkeer en het bestrijden van smokkel en met het innen van de rechten (belasting) bij invoer.	Customs	https://www.rijksfinancien.nl/jaarverslag/2021/IX/onderdeel/1301913

Driehoek	De burgemeester is belast met de handhaving van de openbare orde in zijn gemeente. Samen met de hoofdofficier van justitie en de politiechef vormt de burgemeester de gezagsdriehoek. In dit overleg worden afspraken gemaakt over de inzet van de politie op de lokale prioriteiten en de aanpak van criminaliteit.		https://regioburgemeesters.nl/thema/politiebestel/lokale-verankering-en-gezag/burgemeesters/
Havenbeveiliging	Een medewerker van een Erkende Beveiligingsorganisatie die belast is met het uitvoeren van beveiligingswerkzaamheden in een haven en/of op een havenfaciliteit en in het bezit is van een certificaat ten bewijze dat hij/zij beschikt over de vereiste kennis op het gebied van havenbeveiliging.	-	N.a.v. Wpbr / ISPS-Code / Havenbeveiligingswet art. 14 lid 1 en 2
Havenmeester	Functionaris in dienst van de overheid of van een geprivatiseerd havenbeheer, die is belast met het toezicht op het veilig en economisch gebruik van een haven.	Harbour Master	
Havenveiligheids-functionaris	De functionaris die verantwoordelijk is voor de beveiliging van de haven en vervult de rol van contactpunt voor kwesties die verband houden met havenveiligheid.	Port Security Officer (PSO)	Richtlijn 2005/65/EG
Hit And Run Cargo team (HARC-team)	Het HARC-team is een samenwerkingsverband van douane, FIOD (opsporingsdienst van de Belastingdienst), zeehavenpolitie en het Openbaar Ministerie in Rotterdam. Het HARC-team houdt zich bezig met de opsporing en vervolging van grote ondermijningsonderzoeken in en rondom de Rotterdamse haven.		https://www.om.nl/onderwerpen/harc-team
Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND)	Onderdeel van het Ministerie van Justitie en Veiligheid. De IND draagt zorg voor de uitvoering van het vreemdelingenbeleid en beoordeelt alle aanvragen van vreemdelingen die in Nederland willen verblijven of Nederlander willen worden.		https://ind.nl/nl/over-ons
Inspectie Leefomgeving en Transport (ILenT)	Toeziethouder van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. Zij is onder meer verantwoordelijk voor het handhaven op naleving van de wet in relatie tot transport, infrastructuur, milieu en wonen.	-	https://www.ilent.nl/over-ilt
Koninklijke Marechaussee (KMAR)	Onderdeel van het Ministerie van Defensie en verantwoordelijk voor grenstoezicht (buiten de haven van Rotterdam) en de bestrijding van grensoverschrijdende criminaliteit.	Royal Military Police	https://www.marechaussee.nl/
Landelijke Eenheid Politie	Eenheid van de Nationale Politie, belast met de uitvoering van landelijke en specialistische politietaken. Zij werkt samen met de regionale eenheden bij het bieden van hoogwaardige operationele ondersteuning. De eenheid	Police	https://thesaurus.politieacademie.nl/Thesaurus/Term/9845

	opereert vanuit locaties in binnen- en buitenland en beschikt over specialistische mensen, middelen en expertise.		
Ministerie van Infrastructuur & Waterstaat (ministerie van IenW)	Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat draagt zorg voor de ruimtelijke indeling, het verkeer en het waterbeheer van ons land. Sinds mei 2015 is het ministerie ook belast met nucleaire veiligheid en stralingsbescherming.	-	www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-infrastructuur-en-milieu . Havenbeveiligingswet
Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV)	De NCTV is verantwoordelijk voor de coördinatie op het gebied van terrorismebestrijding, cybersecurity, nationale veiligheid, crisisbeheersing en weerbaarheid tegen statelijke dreigingen	-	https://www.nctv.nl/actueel/nieuws/2023/03/17/aanpassing-wetsvoorstel-coördinatie-terrorismebestrijding-en-nationale-veiligheid
Onze Minister	Term gebruik om de minister aan te duiden die verantwoordelijk is voor de uitvoering van de wet waarin de aanduiding wordt gebruikt. In dit geval is dat de Havenbeveiligingswet en de minister is De Minister van Infrastructuur & Waterstaat	-	www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-infrastructuur-en-milieu . Havenbeveiligingswet
Veiligheidsbeambte van de havenfaciliteit (HBF)	De persoon die door de beheerder van de havenfaciliteit is aangesteld als verantwoordelijke voor de beveiliging van de havenfaciliteit, inclusief de ontwikkeling, herziening, en het onderhoud van het veiligheidsplan van de havenfaciliteit, en voor het contact met de scheepsveiligheidsbeambte en de veiligheidsbeambte van de maatschappij.	Port Facility Security Officer (PFSO)	SOLAS hoofdstuk XI-2 Annex I Deel A
Zeehavenpolitie (ZHP)	Onderdeel van de Nationale Politie, eenheid Rotterdam, actief in de Rotterdamse haven en verantwoordelijk voor nautisch toezicht, milieuhandhaving, bestrijding van criminaliteit, grensbewaking en het afhandelen van incidenten op het water.	Sea Port Police	https://www.politie.nl

Betrokken partijen op het schip	Definitie	Engelse benaming	bron
Bemanning	De bemensing van een schip.	Crew	
Bootsman	Heeft de leiding over de matrozen. Hij krijgt zijn instructies van de eerste stuurman en onder diens leiding is hij verantwoordelijk voor, onder andere, het onderhoud van het schip.	Bosun	
Eerste stuurman	Plaatsvervanger van de kapitein en is hoofd van de dekdiens.	First Mate of Chief Mate	Richtlijn 2008/106/EG
Erkende beveiligingsorganisatie (RSO)	Een organisatie met de nodige deskundigheid op gebied van beveiliging en met de nodige kennis van scheeps- en havenactiviteiten die gemachtigd is om een beoordeling, een verificatie, een goedkeuring of een certificatieactiviteit uit te voeren die vereist is krachtens SOLAS hoofdstuk XI-2, of deel A van de ISPS-Code of nationale havenbeveiligingswetgeving.	Recognized Security Organisation (RSO)	
Hoofdwerktuigkundige (HWTK)	Verantwoordelijk voor alle technische installaties aan boord van het schip en heeft de algemene leiding in de machinekamer.	Chief Engineer	
Kapitein	De gezagvoerder en daarmee de eindverantwoordelijke aan boord van een schip.	Master / Captain	Richtlijn 2008/106/EG, Art. 260 Boek 8 BW en 377 Wvk
Klassenbureau/ classificatiebureau	Erkende organisatie (erkend door de EU) die door een vlaggenstaat wordt aangewezen om op te treden namens deze vlaggenstaat. Voor Nederland gaat het om het uitvoeren van inspecties en de afgifte van de daarbij behorende certificaten. Klassenbureau treden ten aanzien van schepen ook op als RSO.		https://www.ilent.nl/onderwerpen/erkende-organisaties-zeevaart/klassenbureaus
Lichtmatroos	Matroos in opleiding en werkt als assistent van de bootsman.		
Maatschappij	De reder van een schip of elke andere organisatie of persoon, zoals de beheerder of degene die het schip leeg chartert (zonder bemanning), die de verantwoordelijkheid voor de bedrijfsvoering aan boord van de eigenaar van het schip heeft overgenomen en die bij het op zich nemen van deze verantwoordelijkheid ermee heeft ingestemd alle verplichtingen en verantwoordelijkheden over te nemen die aan de maatschappij worden opgelegd.	Company	SOLAS Hoofdstuk XI-2. voorschrift IX/1, Richtlijn 2008/106/EG
Matroos	Iemand die alle algemene en voorkomende werkzaamheden aan boord van een schip verricht die nodig zijn om het schip schoon en zeewaardig te houden.	Sailor	

Reder/Rederij	De eigenaar van een schip.	Shipowner	Art. 10 Boek 8 BW en 190 Boek 8 BW
Scheepskok	Bereidt de maaltijden voor de bemanning, verzorgt de inkoop van voorraad en geeft leiding aan koksmats	Ship's cook	
Scheepsveiligheidsbeambte (SBF)	Is door de maatschappij aangesteld als verantwoordelijke voor de beveiliging van het schip (inclusief de uitvoering en onderhoud van het scheepsveiligheidsplan) en voor het contact met de veiligheidsbeambte van de maatschappij en de veiligheidsbeambten van de havenfaciliteit. Bevindt zich aan boord van het schip en is verantwoording schuldig aan de kapitein.	Ship Security Officer (SSO)	Richtlijn 2008/106/EG, SOLAS Hoofdstuk XI-2 Annex I Deel A
Tweede stuurman	Voert de navigatie aan boord van het schip en draagt zorg voor de veiligheid en belading.	Second Mate	
Veiligheidsbeambte van de Maatschappij/rederij (BBF)	Is door de maatschappij aangewezen om zeker te stellen dat de beoordeling van de veiligheid van een schip wordt uitgevoerd, dat een scheepsveiligheidsplan wordt opgesteld, ingediend voor goedkeuring en vervolgens wordt geïmplementeerd en onderhouden. Is beschikbaar voor contact met de Scheepsveiligheidsbeambte en de veiligheidsbeambte van de havenfaciliteit.	Company Security Officer (CSO)	SOLAS Hoofdstuk XI-2 Annex I Deel A
Volmatroos	Een matroos op de koopvaardij die het diploma volmatroos bezit. Hij kan aan het roer staan, het schip onderhouden en ook instructies met betrekking tot de reddingsmiddelen moet hij uit kunnen voeren.	Able Seaman, ook wel Able Bodied Seaman of AB	

Overige betrokken partijen	Definitie	Engelse benaming	bron
Agent/Agentschap	Bedrijf dat de rederij vertegenwoordigt in een haven.	-	
Cargadoor	Persoon die tegen betaling zorgt dat schepen worden gelost en geladen.	-	
Douane entrepot	Opslagruimte voor niet ingeklaarde goederen.	Customs warehouse	
Douane loods	Loods met goederen waarover nog geen douanerechten zijn voldaan.	Customs warehouse	
Loods	Een specialist met grote bekendheid van het plaatselijk vaarwater, die kapiteins en schippers aan boord adviseert bij het navigeren door een bepaald gebied.	-	
Loods/veem/silo	Opslagruimte/voor speciale goederen/voor bulk.	Warehouse /Silo	
Roeiers/Koperen ploeg/ Vlette(r)lieden/ Bootmannen	Degenen die de schepen daadwerkelijk afmeren door de trossen vast te maken.	-	
Stuwadoor	Havenbedrijf dat in de haven zorgt voor op- en overslag van lading.	-	
Tallyman/Controleur	Controleert de lading op soort en aantal.	-	
Waterklerk	Medewerker van een agentschap (gaat aan boord).	-	
Type havenfaciliteiten	Definitie	Engelse benaming	bron
Containerterminal	Bedrijf waar containers worden op- en overgeslagen.	Container Terminal	
Droge bulk terminal (non-food)	Een terminal waar overige droge bulk bijv. erts/kolen/enz. wordt op- en overgeslagen.	Dry bulk terminal (non-food)	
Droge bulk terminal (food)	Een terminal waar eetbare droge bulk bijv. graan/meel/enz. wordt op- en overgeslagen.	Dry bulk terminal (food)	
General Cargo terminal (food)	Stukgoed terminal waar voedselproducten, zoals bijv. fruit, worden op- en overgeslagen.	General Cargo terminal (food)	
General Cargo terminal (non-food)	Stukgoed terminal waar alle overige verpakte goederen worden op- en overgeslagen.	General Cargo terminal (non-food)	
Natte bulk terminal (non-food)	Een (petrochemische) terminal waar bijv. ruwe olie/benzine/enz. wordt op- en overgeslagen.	Wet bulk terminal (non-food)	
Natte bulk terminal (food)	Een terminal waar bijv. eetbare oliën (palmolie/sojaolie/enz.) wordt op- en overgeslagen.	Wet bulk terminal (food)	
Passagiersterminal	Terminal voor de ontvangst van passagiersschepen.	Passenger terminal	
Ro-Ro terminal	Terminal waar auto's en trailers worden op- en overgeslagen.	Ro-Ro terminal	
Scheepswerf	Bedrijf waar schepen worden gebouwd en/of gerepareerd.	Shipyards	

Wachtplaats	Elke aangewezen locatie om een schip gedurende korte tijd af te meren in afwachting van een schutting (het kunnen binnen varen van een sluis), brugopening, laden of lossen.	Waiting area / Waiting berth	
Type schepen/vaartuigen	Definitie	Engelse benaming	bron
Binnenvaartschip/ binnenschip	Een niet-zeewaardig vaartuig dat goederen en personen over de binnenwateren (zoals rivieren en kanalen) vervoert.	Barge	
Booreenheid	Een mechanisch voortbewogen faciliteit voor offshore-boringen, zich niet op locatie bevindend.	Mobile offshore drilling unit (Modu)	SOLAS Hoofdstuk XI-2, voorschrift IX/1
Bulkcarrier	Een schip geconstrueerd met enkel dek, top-zijttanks en hopper-zijttanks in de laadruimen, dat voornamelijk voor het vervoer van lading in bulk bestemd is, of een ertsschip, dit wil zeggen een zeeschip met enkel dek, met twee langsschotten en een dubbele bodem in het gehele ladinggedeelte, dat bestemd is om uitsluitend in de middenruimen ertsladingen te vervoeren, of een 'combination carrier'.	Bulk carrier	SOLAS Hoofdstuk XI-2, SOLAS voorschrift IX/1.6
Chemicalientankschip/ Chemicalientanker	Een schip, gebouwd of aangepast en gebruikt voor het vervoer in bulk van enig vloeibaar product opgenomen in hoofdstuk 17 van de International Bulk Chemical Code (IBC-Code), als van kracht.	Chemical tanker	SOLAS Hoofdstuk XI-2, SOLAS voorschrift VII/8.2, Richtlijn 2008/106/EG
Combination carrier (OBO)	Een schip ontworpen om natte of droge lading te vervoeren. Doordat op de heenweg de ene en op de terugweg een andere lading vervoerd kan worden, worden lege (ballast) reizen zoveel mogelijk voorkomen.	Combination carrier (OBO)	SOLAS Hoofdstuk XI-2, SOLAS voorschrift II-2/3.27
Gastankschip/Gastanker	Een schip, gebouwd of aangepast en gebruikt voor het vervoer in bulk van enig gas.	Gas carrier	SOLAS Hoofdstuk XI-2, voorschrift VII/11.2
Hogesnelheidsvaartuig (HSC)	Een vaartuig dat op hoge snelheid kan varen, ook wel fastcraft of fast ferry genaamd, zoals onder andere luchtkussenvaartuigen (zoals hovercraft) en draagvleugelboten, zoals bedoeld in SOLAS voorschrift X, 1.2 en de HSC-Code.	High-speed craft (HSC)	SOLAS Hoofdstuk XI-2, voorschrift X/1.2, HSC-Code
Nucleair schip	Een schip voorzien van een nucleaire energiecentrale	Nuclear ship	
Olietankschip/Olietanker	Een schip gebouwd en gebruikt voor het vervoer in bulk van aardolie en aardolieproducten.	Oil tanker	SOLAS Hoofdstuk XI-2, voorschrift II-1/2.1.2, Richtlijn 2008/106/EG
Passagiersschip	Een schip dat meer dan twaalf passagiers vervoert.	Passenger ship	Richtlijn 2008/106/EG
Ponton	Een drijvend platform dat als voornaamste doel heeft het ondersteunen van datgene wat er op staat of ligt.	Pontoon	

Roll on Roll off (RoRo)	Schip waarmee roro-lading (vrachtwagens, personenauto's, treinen, vliegtuigen) wordt vervoerd.	Roll on Roll off (RoRo)	Schepen, Richtlijn 2008/106/EG
Tanker	Vrachtschip dat geconstrueerd of aangepast is voor het vervoer in bulk van vloeibare of gasvormige lading.	Tanker	
Vissersvaartuig	Een schip dat gebruikt wordt voor het vangen van vis of andere levende rijkdommen van de zee.	Fishing vessel	Richtlijn 2008/106/EG
Voeibaargastankschip/ vloeibaargastanker	Een schip, gebouwd of aangepast en gebruikt voor het vervoer in bulk van enig vloeibaar gemaakt gas of ander product opgenomen in hoofdstuk 19 van de Internationale Gas Carrier Code (IGC-Code), als van kracht.	Liquid gas carrier	Richtlijn 2008/106/EG
Vrachtschip	Elk schip dat geen passagiersschip is.	Cargo ship	
Zeeschip	Schepen, andere dan schepen die uitsluitend varen op de binnenwateren of op wateren binnen of nauw grenzend aan beschutte wateren of zones waar havenvoorschriften van toepassing zijn.	Ship	Richtlijn 2008/106/EG
Begrippen/uitdrukkingen in relatie tot schepen	Definitie	Engelse benaming	bron
Aanlegsteiger/kade	Een voorziening om schepen aan te laten meren.	Quay	
Ankerplaats	Door de waterwegbeheerder aangewezen gebied, waar men mag ankeren.	Anchorage	
Automatic Identification System (AIS)	Automatisch identificatiesysteem ten behoeve van het identificeren en lokaliseren van schepen.	Automatic Identification System (AIS)	
Bakboord	Linkerzijde van een schip vanaf de brug gezien richting de boeg.	Port	

Bemanningslijst	De door de kapitein van een schip opgestelde lijst met de volledige namen, nationaliteit, paspoort- of Seaman Identification Record Book (SIRB) / zeemansboekje, rang en leeftijd van alle officieren en bemanningsleden die aan boord van dat schip werken.	Crewlist	
Bemanningswissel	Wisselen van bemanningsleden, waarbij bemanning van en/of aan boord gaat.	crew change	
Keesje	Verzwaard uiteinde van werplijn: wordt gebruikt bij het afmeren.	-	
Laden/lossen	Het aan boord brengen resp. van boord halen van lading.	Cargo handling	
Loopplank	Trap waarmee het schip betreden kan worden.	Gangway	
Meerplan	Plan waarop is ingetekend hoe één schip wordt afgemeerd.	Mooring plan	
Meerschema	Plan waarop is ingetekend hoe de schepen aan de Havenfaciliteit worden afgemeerd.	Mooring schedule	
Onvergezeld/ onbegeleide bagage	Bagage die zich op het punt van controle niet bij het bemanningslid of passagier bevindt	Unaccompanied baggage	
Pier	Een vaste dam of een houten palenconstructie (staketsel) die vanaf het land een eind in zee loopt.	Pier	
Scheepsbevoorrading	Het aan boord brengen van etenswaar en andere voorraden (bijv. onderdelen, gereedschap of verbruiksmaterialen) voor het schip en haar bemanning/passagiers.	Delivery of ship's stores	
Scheepveiligheidsalarm systeem (SSAS)	Een alarmsysteem dat verplicht aan boord van ISPS-plichtige schepen (SOLAS XI-2, voorschrift 6). Het SSAS maakt het mogelijk een stilalarm naar een autoriteit van de vlaggenstaat te zenden wanneer de veiligheid van het schip wordt bedreigd of in gevaar is gebracht.	Ship Security Alert System (SSAS)	SOLAS
Sjorren	Zeevast maken van containers aan boord.	Lashing	
Stuurboord	Rechterzijde van een schip vanaf de brug gezien richting de boeg.	Starboard	
Stuwen	Zeevast zetten van lading aan boord.	Stowing	
Tros(sen)	Lijnen waar het schip mee wordt afgemeerd.	-	

Voertuigen die in de haven gebruikt worden	Definitie	Engelse benaming	bron
Allrounder	Multifunctionele trucks die niet specifiek voor het transporteren van een bepaald type lading zijn gemaakt.		
Automatische stapelkraan	Kraan die in het containerstack wordt gebruikt om containers automatisch te verplaatsen en te stapelen.		
Bakwagen	Een relatief kleine vrachtauto waarvan de cabine en laadvloer op één chassis rusten. Vaak kan alleen vanuit de achterkant geladen en gelost worden		
Brugkraan/Portaalkraan	Kraan die in het containerstack wordt gebruikt om containers te verplaatsen.		
Containerkraan	Eenarmige kraan.		
Containerverplaatser	Voertuig om containers in het stack of op een chassis te plaatsen.	Straddle carrier	
Drijvende kraan	Kraan geplaatst op een ponton of uit zichzelf drijvend.		
Grijperkraan	Kraan voor het laden/lossen van bulkgoederen.		
Heftruck/vorkheftruck	Voertuig dat lasten kan heffen en verplaatsen, hoofdzakelijk voor het vervoer van goederen die op een pallet staan.		
Huiftrailer	Een afgesloten trailer waarbij een frame op de laadbak gemonteerd is, waarover een zeil wordt gespannen.		
Kiepwagen/Kipper	Geschikt voor het transport van losse bulkgoederen zoals zand, grind, bieten of aardappelen. De lading kan uit de laadbak gekiept worden, wat veel tijd bespaart bij het lossen.		
Lege containerverwerkers	Heftrucks voor het laden en lossen van lege containers.		
Portaaltrucks/bovenladers	Heftrucks voor het laden / lossen van volle containers.		
Spreader	Een in de breedte uitschuifbaar hulpstuk aan het eind van een walkraan of verreiker waarmee een container kan worden opgepakt.		
Stapelheftruck	Voertuig (met schuifarm en spreader) om containers te verplaatsen.	Reach stacker	
Takels	Industriële hefwerktuigen die ofwel een kabel, ketting of riem gebruiken om een last te hijsen en te verplaatsen. Ze zijn aan kranen of andere hijsapparatuur bevestigd.		
Tankwagen	Voertuig voor het vervoer van vloeistoffen (denk bijvoorbeeld aan benzine of melk) of poedervormige stoffen.		
Tautliner	Een overdekte laadbak met plastic schuifzeilen aan de zijkanten.	Tautliner	

Trailer/Aanhangwagen/ oplegger	Het gedeelte van een vrachtwagen dat wordt voortgetrokken door het trekkend gedeelte (met cabine).	Trailer	
Trekker	Het gedeelte van de vrachtwagen waarin de motor zich bevindt (met cabine).		
Zwenkraan/kolomkraan	Draaibare kraan.		
Begrippen/uitdrukkingen in relatie tot containers en documenten	Definitie	Engelse benaming	bron
AVC-vrachtbrief	Een AVC-vrachtbrief is een nationale vrachtbrief voor wegvervoer. De Algemene Vervoerscondities 2002 (AVC) zijn algemene voorwaarden die gebruikt kunnen worden bij goederenvervoer over de weg in Nederland.		https://ondernemersplein.kvk.nl/algemene-vervoerscondities-avc-gebruiken/
Bill of Lading (B/L)	Ook wel connossement genoemd is bedoeld voor zeetransport en binnenvaart. Bij aankomst van het schip dient de B/L als eigendomsbewijs. De goederen kunnen pas na overlegging van het originele cognossement, in ontvangst worden genomen.	Bill of Lading (B/L)	https://www.kvk.nl/internationaal/vervoersdocumenten-cmr-bill-of-lading-cim-en-airwaybill/
CMR	Een CMR is een Internationale vrachtbrief. Een vrachtbrief is een overeenkomst over de lading tussen de afzender en de vervoerder.	CMR	CMR-verdrag. https://ondernemersplein.kvk.nl/vrachtbrief-opmaken-voor-wegvervoer/
Container 20/40/45 voet	Standaardmaten van containers.	20/40/45 foot container	
Containerstack	Plaats waar containers staan opgeslagen.	Containerstack	
Flat	Container met wegklapbaar kop- en eindstuk.	Flat	
Laadeenheid	Een laadeenheid is een gestandaardiseerde manier om goederen te vervoeren, zoals een pallet box, IBC (Intermediate Bulk Container) en een veelvoorkomend voorbeeld de zogenaamde ISO-container of zeecontainer.	Transport unit	
Lading- of vrachtdocument	Algemeen term voor document waarop alle gegevens m.b.t. vracht of lading zijn te vinden.	-	
Open topper	Container met een open bovenzijde (zeil).	Open topper	
Pakbon	Een pakbon heeft geen officiële status. Het is een document dat een leverancier meestuurt met de verzonden goederen, waarop in ieder geval op is gespecificeerd:		

	<ul style="list-style-type: none"> • een omschrijving van de goederen • een eenheid (kg, stuks per verpakking enz.) • een hoeveelheid (eenheden) van de levering. <p>Een pakbon wordt soms ook wel een leveringsbon of leveringsnota genoemd. Voor de duidelijkheid: een pakbon is geen vrachtbrief.</p>		
Reefer	Koel/vries container.	Reefer	
Strippen/stuffen	Lossen/laden van een container.	Strippen/stuffen	
Tankcontainer	Tank in een frame ter grootte van een container.	Tankcontainer	
Twenty foot equivalent unit (TEU)	Standaardbenaming voor een 20 voet container.	TEU	
Twist lock	Hiermee worden containers onderling en op het dek bevestigd.	Twist lock	
Verzegeling	Een door de douane of, met met vergunning van de douane, door de aangever aangebrachte verzegeling (verzegelingen van een bijzonder model) van een laadeenheid. Ladingeenheden voorzien van verzegeling mogen niet geopend worden door onbevoegden.	Seal	https://www.belastingdienst.nl/bibliotheek/handboeken/html/boeken/HDU/vereenvoudiging_douanevervoer_verzegelingen-inleiding.html
Zeevrachtbrief	Vrachtbrief voor lading in het zeetransport. Een Sea Waybill (SWB), ook wel bekend als zeevrachtbrief, is uitsluitend een vervoersdocument en dient als vervoersbewijs en ontvangstbewijs. In tegenstelling tot bij een B/L, geldt de SWB niet als eigendomsbewijs en mag de vervoerder met een SWB goederen afleveren aan degene die zich als geadresseerde kenbaar maakt.	SeaWaybill (SWB)	https://www.kvk.nl/advies-en-informatie/internationaal-ondernemen/vervoersdocumenten-cmr-bill-of-lading-cim-en-air-waybill/